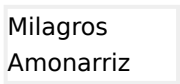
Milagros Amonarriz Otegi

Amasa-Villabona, Gipuzkoa (1935)

Milagros Amonarriz

Aurkibidea

Biografia

Loiolan jaioa, Donostian. Jaioberritan ama hil zitzaion, eta izeba-osabekin bizi izan da umetatik, Amasako Ollero baserrian. Artaldea zuten, eta gazta eta mamia egiten zituzten. Amasako mojetan ikasi zuen, eta 13 urterekin Subijana ehun lantegian hasi zen lanean. Bost urte egin zituen han. Josten aritu zen gero, ahizparekin batera.

Zintak

VIL-024

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2015-04-29
- **Iraupena**: 46 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Ume garaia

- **Erref**: VIL-024/002
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:01:17. **Bukatu**: 00:02:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:
Amasako mojen eskolan ibili zen. Umetako jolasak: buleketan, harrapaketan. Karakolak bildu, eta tranbiaren pasabidean lagatzen zituzten tranbiak zapaltzeko.

2. Ehun-lantegian hasi

- **Erref**: VIL-024/003
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:02:34. **Bukatu**: 00:03:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza

Laburpena:
13 urte zituela, Subijanako ehun-lantegian hasi zen lanean. 14 urtera arte ezin omen zen lanean hasi.

Transkripzioa
- Eta gero ba hori, geo esan dizutena, hamahiru urte, hamahiru urtekin hasi nintzan Subijananian, esan dizuten bezela telaretan lanian. Hor edukitzen giñuen deskuidon baten bat, jefen bat etortzen baldin bazan, ez zitzaidan tokatu baiño! Gorde iten giñuen zeatik hamalau urte arte ez zegon lanean hasterikan. Ta hamahiru urtekin orduan badakizu, "laguna Subijananian hasi da" ta bestia "a ba nik ere apuntatu in behar det" ta orain bezala ez zan, orduan juten ziñan ta segittuan apuntatzen ziñuzuen ta hortxe, hor jolasten ta ibiltzen giñan.

3. Guardia Zibila

- **Erref**: VIL-024/004
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:03:09. **Bukatu**: 00:04:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza

Laburpena:
Subijanako ehun-lantegiko ordutegia: 06:00-14:00 edo 14:00-22:00. Guardia zibilekin harremana ona zuten.

4. Subijanako ehun-lantegia

- **Erref**: VIL-024/006
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:04:35. **Bukatu**: 00:06:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:
Subijanako ehun-lantegiari buruzko azalpenak. Ehungailuan aritzen zen Milagros. Lau makina zeuden. Laneko gorabeherak.

5. Ehungintza eta estanpazioa

- **Erref**: VIL-024/007
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:06:32. **Bukatu**: 00:07:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:
Subijanako ehun-lantegiari buruzko azalpenak. Ehungailuez gain, estanpadorak ere baziren lantegian. Gizonak eta emakumeak aritzen ziren lanean.

6. Jesusen Bihotza Eguneko bazkaria

- **Erref**: VIL-024/008
- **Iraupena**: 0:00:38. **Hasi**: 00:07:23. **Bukatu**: 00:08:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza

Laburpena:
Jesusen Bihotza Egunean festa eguna izaten zuten lantegian, eta bazkaria ematen zien nagusiak. Subijanarenean bertan izaten zen bazkaria.

Transkripzioa
- Baiña ordun izaten zan Jesusen Biyotza Biyonako elizan zea, eta ordun

Subijanak festa itten zigun, oseake bazkariya'e bai ematen ziguen, ta oso zera politta izaten zen. Hori denak bukatu in zian baiño nere denbuan bazkariya Jesusen Bihotzan egunian bazkariya izaten genun, jaia, jai ta gero bazkariya ta zera.
- Bazkariya nun izaten zen?
- Ba hor bertan, Subijananian bertan ematen ziguen, ez dakit nundikan ekartzen ziguen ta hor.
- Ta asko elkartuko ziñeten egun horretan?
- Bai, egun hartan ba...bai.

7. Subijana ehun-lantegiko nagusiak

- **Erref**: VIL-024/010
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:08:18. **Bukatu**: 00:10:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:
Subijanako ehun-lantegiko nagusiei buruz hitz egiten du. Milagrosek bost urte egin zituen lantegian lanean.

8. Astean, 35 pezeta

- **Erref**: VIL-024/011
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:10:06. **Bukatu**: 00:11:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Subijanako ehun-lantegiari buruzko azalpenak. Astean, 35 pezeta irabazten zituen. Jatekoa prezio merkeagoan eskuratzen zuten lantegiaren bidez. Irabazitako dirua amari ematen zion.

9. Ollero etxea

- **Erref**: VIL-024/013
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:12:07. **Bukatu**: 00:13:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Ollero etxean bizi zen Milagros. Autobia egin zutenean, etxea bota egin zuten. Etxe inguruak nolakoak ziren kontatzen du.

10. Ardiak

- **Erref**: VIL-024/014
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 00:13:57. **Bukatu**: 00:14:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Ollero etxean bizi zereneko kontuak. Ardiak zituzten, eta Milagrosen osaba Aralarren egoten zen ardiekin, larrean. Ardientzako borda zuten etxe ondoan.

11. Fraisoro aldeko larreetara ardiekin

- **Erref**: VIL-024/015
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 00:14:46. **Bukatu**: 00:15:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Milagros ardiak gobernatzen ibiltzen zen. Hara eta hona ibiltzen zen ardiekin. Fraisoro aldeko larreetara joaten zen ardiekin.

12. Gazta egitea

- **Erref**: VIL-024/017
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:16:24. **Bukatu**: 00:17:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Gazta nola egiten zuten kontatzen du. Zumitzezko moldeak erabiltzen zituzten. Gazta ketzeko txabola bat zuten. Keak kolorea ematen zion gaztari.

13. Gazura eskean

- **Erref**: VIL-024/018
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:17:25. **Bukatu**: 00:18:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Gazta eta ardi-esnea saltzen zuten. Gazta egiten zutenean, jendea gazura eske joaten zitzaien etxera.

14. Gazta, esnea eta mamia saldu

- **Erref**: VIL-024/019
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:18:18. **Bukatu**: 00:19:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Gazta eta ardi-esnea etxetik saltzen zuten. Villabonako bi-hiru etxetara mamia eramaten zuten.

15. Arkumeak

- **Erref**: VIL-024/020
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:19:21. **Bukatu**: 00:19:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Garai batean ezin zen arkumerik saldu. Kontrabandoan saltzen zen.

16. Familiari buruzkoak

- **Erref**: VIL-024/021
- **Iraupena**: 0:00:36. **Hasi**: 00:19:50. **Bukatu**: 00:20:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Familia eredu desberdinak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Osaba-izebekin hasi zen Milagros. Osaba-izebekin hiru alaba eta semea izan zituzten, baina aurretik familia izateko arazoak zituzten eta Fraisorotik mutil bat ekarri zuten.

17. Amasako mojen eskola

- **Erref**: VIL-024/025
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:23:10. **Bukatu**: 00:24:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Amasako mojen eskolan ibili zen Milagros. Ondo portatzen ez baziren, mojen gonetara lotzen zituzten kateorratzekin. Eskailerapean ere jartzen zituzten zigortuta. Eskolan erdaraz egiten zuten.

18. Ahizparekin josten ikasi

- **Erref**: VIL-024/026
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:24:55. **Bukatu**: 00:26:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Milagros osaba-izebekin hazi zen. Aitak ahizpa Donostiako eskola batean sartu zuen, eta ahizpak josten ikasi zuen han. Gero, osaba-izebek eskolatik atera eta Villabonan bizi izan zen Milagrosen ahizpa. Ahizpak irakatsi zion josten.

19. Ume arropak josten

- **Erref**: VIL-024/027
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:26:39. **Bukatu**: 00:28:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Milagrosek ahizparekin ikasi zuen josten. Kanporako josten zuten. Ume arropak egiten zituzten. "Nido de aveja".

20. Laboreak

- **Erref**: VIL-024/028
- **Iraupena**: 0:00:19. **Hasi**: 00:28:51. **Bukatu**: 00:29:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Amasako mojen eskolan laboreak egiten zituzten arratsaldeetan. Bainikak.

21. Eskolako kontuak

- **Erref**: VIL-024/030
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:29:45. **Bukatu**: 00:30:29

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:
Amasako mojen eskolari buruzko kontuak. Lau moja zeuden eskolan. Brodatzen irakasten zuten. Matematikak, irakurketa eta dotrina ikasi zituen mojekin.

22. Bi komunio

- **Erref**: VIL-024/031
- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 00:30:29. **Bukatu**: 00:31:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Bi komunio egin zituen: bat sei urterekin, bestea hamaikarekin. Biak Amasako parrokian.

23. Lehengusuei bazkaria eramatera

- **Erref**: VIL-024/032
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:31:01. **Bukatu**: 00:32:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Eskolatik atera eta etxera joaten zen bazkaltzera. Belarretan ibiltzen ziren lehengusuei bazkaria eramatera joan behar izaten zuen. Belar ondua.

24. Gaztaina bila

- **Erref**: VIL-024/033
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:32:49. **Bukatu**: 00:33:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendiko bilketak

Laburpena:
Gaztaina biltzera joaten ziren. Gaztaina pila bildu eta nagusiak kendu zizkienekoa. Pirrilla eta Irura aldera joaten ziren gaztaina bila.

25. Txerri-hiltzea

- **Erref**: VIL-024/034

- **Iraupena**: 0:00:24. **Hasi**: 00:33:36. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Txerrientzako ezkurrak biltzen zituen. Etxean hiltzen zuten txerria. Harakina joaten zen bertara.

26. Txerrimuniak

- **Erref**: VIL-024/035
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:35:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Familiartekoei txerrikia oparitzeko ohitura: txerrimuniak. Izeba bat joaten zen odolkiak eta txorizoak egiten laguntzera.

27. San Nikolas Egunean kantu-eskean

- **Erref**: VIL-024/036
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:35:35. **Bukatu**: 00:36:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Abenduaren 6an, San Nikolas Egunean, San Nikolas aldera joaten ziren. Hango etxeetan kantu-eskean ibiltzen ziren eskolara joan aurretik. "San Nikolas coronado..." abesten du.

28. Garbitokia eta arropa garbitzea

- **Erref**: VIL-024/040
- **Iraupena**: 0:00:46. **Hasi**: 00:39:50. **Bukatu**: 00:40:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Garbitokia non zegoen eta nolakoa zen azaltzen du. Milagrosek Ollero etxe ondoko errekan garbitzen zuen arropa.

29. Ura eta garbitasuna

- **Erref**: VIL-024/041
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:40:36. **Bukatu**: 00:42:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Etxean bazuten ura. Ekonomikan berotzen zuten ura. Gorputzaren garbiketa. Ez zuten errekan bainatzeko ohiturarik. Ardiak errekara ez pasatzeko langa bat jartzen zuten. Milagros langa haren gainetik pasatu zen, eta lehengusuak jo egin zuela gogoratzen du.

30. Arrain-saltzaileak

- **Erref**: VIL-024/043
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:43:38. **Bukatu**: 00:44:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Arrain-saltzaileak herrian jakineko tokian egoten ziren saltzen. Etxez etxe ere ibiltzen ziren.

31. Pregoia

- **Erref**: VIL-024/044
- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 00:44:07. **Bukatu**: 00:44:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:
Udaleko langile batek irakurtzen zuen pregoia. Danborra jotzen zuen.

32. Garbitokia eta medikuaren kontsulta

- **Erref**: VIL-024/045
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:44:41. **Bukatu**: 00:45:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Herrian beste garbitoki bat non zegoen aipatzen du. Arrain-saltzaileak non egoten ziren. Medikuaren kontsulta non egon zen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-23

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com